

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 22 stycznia 2024 r.

Znak: WK-610/33/4/23/24

Pan
Dariusz Polowy
Prezydent Miasta
Racibórz

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 14 września 2023 r. do 20 listopada 2023 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Racibórz** za okres od 1 stycznia 2019 r. do 20 listopada 2023 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 listopada 2023 r. przez Prezydenta oraz Skarbnika Miasta Racibórz, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325).

W zakresie zaciągania i realizacji zobowiązań:

- *W 2022 r. Prezydent Miasta Racibórz przekroczył zakres upoważnienia do przekazania uprawnień kierownikowi jednostki organizacyjnej do zaciągnięcia zobowiązań, wynikający z § 3 uchwały Nr XXXVIII/553/2021 Rady Miasta Racibórz z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na lata 2022 i następne, czym naruszono art. 228 ust. 2 w związku z art. 228 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).*

Z treści § 3 uchwały Nr XXXVIII/553/2021 wynikało upoważnienie dla Prezydenta Miasta Racibórz do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań, o których mowa w § 2 tej uchwały, tj. zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w prognozie przedsięwzięć – do wysokości określonej w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Racibórz Nr 2249/2022 z dnia 8 grudnia 2022 r., p. Dariusz Polowy upoważnił Dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Raciborzu do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonego w wieloletniej prognozie finansowej (według uchwały Nr L/726/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 listopada 2022 r.) przedsięwzięcia pn. „Raciborskie Centrum Aktywnej Integracji Społecznej – Budowa obiektu z wyposażeniem”, do wysokości określonej w załączniku nr 2 do wieloletniej prognozy finansowej, lecz powiększonej o podatek VAT naliczony podlegający

odliczeniu. Upoważnienie wydane zostało na podstawie art. 228 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, art. 47 ustawy o samorządzie gminnym oraz § 2 ust. 1 w związku z § 3 uchwały Nr XXXVIII/553/2021 Rady Miasta Racibórz z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, ważne na czas realizacji ww. zadania.

Skutkiem powyższego było zaciągnięcie, w dniach 15 i 20 grudnia 2022 r., przez Dyrektora OSiR w Raciborzu zobowiązań związanych z realizacją ww. przedsięwzięcia, na podstawie dwóch umów na łączną kwotę 12.055.260,00 zł brutto, z przekroczeniem zakresu upoważnienia dotyczącego limitu zobowiązań, a także limitu wydatków na rok 2023 wynikającego z Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Na dzień zawarcia ww. umów, obowiązywała uchwała Nr L/726/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej, gdzie w załączniku nr 2 – Wykaz przedsięwzięć do WPF, pod poz. 1.3.2.8 dla powyższego zadania przewidziano limit zobowiązań w wysokości 11.900.000,00 zł (przekroczenie limitu o 155.260,00 zł) oraz m.in. limitem wydatków na rok 2023: 7.200.000,00 zł (z harmonogramu prac stanowiącego załącznik do jednej z umów wynikało, iż w roku 2023 r. zaplanowano realizację umowy o wartości 9.945.780,00 zł).

Wniosek nr 1

Przekazywać kierownikom jednostek organizacyjnych upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań wieloletnich, ściśle według treści upoważnienia wyrażonego przez Radę Miasta w Raciborzu w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Racibórz, stosownie do art. 228 ust. 2 w związku z art. 228 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- W księgach rachunkowych roku 2023 (do 10 listopada) nie zaewidencjonowano zobowiązań na łączną kwotę 5.180.248,45 zł wobec dwóch wykonawców zadania pn. „Raciborskie Centrum Aktywnej Integracji Społecznej – Budowa obiektu z wyposażeniem” – lodowisko zadaszone ul. Zamkowa 4 w Raciborzu, czym naruszono art. 4 ust. 1 i 2, art. 6 ust. 1, art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1-5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

Powyższe polegało na zaniechaniu ujęcia:

- sześciu faktur vat na wykonanie lodowiska w formule zaprojektuj i wybuduj na łączną kwotę 5.137.499,67 zł, wystawionych w okresie od czerwca 2023 r. do października 2023 r.;
- czterech faktur vat na sprawowanie nadzoru inwestorskiego na łączną kwotę 42.748,78 zł, wystawionych w okresie od czerwca 2023 r. do września 2023 r.

Ww. zobowiązania nie zostały uregulowane do dnia kontroli, wobec tego:

- trzy faktury z czerwca 2023 r. na łączną kwotę 1.054.442,25 zł stały się wymagalne w lipcu 2023 r.;
- pięć faktur z okresu lipiec-wrzesień 2023 r. na łączną kwotę 3.652.562,47 zł stały się wymagalne w sierpniu, wrześniu oraz październiku 2023 r.;
- dwie faktury z października 2023 r. na łączną kwotę 473.243,73 zł stały się wymagalne w listopadzie 2023 r.

W sprawie zapłaty ww. faktur, Główny Księgowy/Kierownik Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej, kierował do Prezydenta Miasta Racibórz pisemną odmowę ich zapłaty, zgłaszając początkowo zastrzeżenia co do poprawności formalnej i merytorycznej faktur, następnie jedynie informował o braku planu finansowego na rok 2023 dla ww. zadania.

Decyzją p. Dariusza Polowego – Prezydenta Miasta Racibórz, w postaci ręcznej adnotacji na ww. pismach Głównego Księgowego/Kierownika Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej, zaniechano realizacji płatności faktur i przekazano je w depozyt Naczelnikowi Wydziału Edukacji do wyjaśnienia sprawy.

W konsekwencji, zobowiązań tych w 2023 r. nie wykazano w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego (w II i III kwartale tego roku) oraz Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (w III kwartale tego roku).

Powyższe zobowiązania wynikały z dwóch umów: nr 25/K/2022 z dnia 15 grudnia 2022 r. i nr 26/K/2022 z dnia 20 grudnia 2022 r., zawartych przez Miasto Racibórz, reprezentowane przez Dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Raciborzu (samorządowego zakładu budżetowego).

W dniu 18 stycznia 2023 r. Rada Miasta Racibórz podjęła uchwałę Nr LIII/770/2023 w sprawie zaniechania realizacji ww. przedsięwzięcia. W tym też dniu Rada uchwaliła budżet Miasta Racibórz na rok 2023 oraz Wieloletnią Prognozę Finansową Miasta, w których nie zostały zabezpieczone środki finansowe na realizację tego zadania.

Mimo tego, nie podjęto działań celem wstrzymania realizacji zadania i rozwiązania umów w celu zapobieżenia powstania zobowiązań, w tym wymagalnych. Uchwała ta nie została zatem wykonana.

Na mocy aneksów nr 1 do powyższych umów (które weszły w życie 31 maja 2023 r.), wszystkie faktury z 2023 r. z tytułu częściowej realizacji umów (umowy były częściowo realizowane w 2022 r.) wpływały do Urzędu Miasta Racibórz. Aneksy zawarł Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Raciborzu.

Ani ww. umowy nr 25/K/2022 z dnia 15 grudnia 2022 r. i nr 26/K/2022 z dnia 20 grudnia 2022 r., ani aneksy do tych umów nie zostały kontrasygnowane przez Skarbnika Miasta Racibórz bądź osoby przez niego upoważnione, co było wymagane przepisami art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.).

Przyczyną nieprawidłowości było nieprzedłożenie ww. dokumentów do kontrasygnaty przez pracowników Ośrodka Sportu i Rekreacji w Raciborzu. Zauważyć jednak należy, iż kontrasygnaty nie złożono również w terminie późniejszym, tj. po przejęciu zobowiązań przez Miasto na mocy aneksów nr 1 do ww. umów.

W czerwcu 2023 r. wykonawca umowy nr 25/K/2022 wezwał pisemnie Miasto Racibórz do udzielenia gwarancji zapłaty za roboty budowlane na podstawie art. 649 (1) i następne ustawy Kodeks cywilny, informując jednocześnie, iż nadal wykonuje umowę i realizuje roboty. Miasto nie udzieliło ww. gwarancji. Ostatecznie, pismem z dnia 20 września 2023 r. wykonawca odstąpił od umowy nr 25/K/2022 z przyczyn, za które odpowiedzialność ponosi Zamawiający (nieprzedłożenie gwarancji zapłaty oraz pozostawanie w zwłoce z zapłatą faktur).

W trakcie kontroli, tj. w dniu 13 listopada 2023 r., w księgach rachunkowych Urzędu zaewidencjonowano zobowiązania wynikające z tytułu częściowej realizacji umów nr 25/K/2022, nr 26/K/2022, na łączną kwotę 5.180.248,45 zł. Do dnia zakończenia kontroli nie sporządzono korekty sprawozdania Rb-Z za III kwartał w tym zakresie.

Sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki oraz jst sporządzone za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2023 r. oraz za okres od początku roku do dnia 30 września 2023 r. podpisali: Główny Księgowy/Kierownik Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej, bądź Kierownik Referatu ds. Budżetu i Analiz oraz p. Dariusz Polowy – Prezydent Miasta Racibórz, bądź p. Dawid Waclawczyk – Zastępca Prezydenta Miasta Racibórz, bądź p. Dominik Konieczny – Zastępca Prezydenta Miasta Racibórz.

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki oraz jst wg stanu na koniec III kwartału 2023 r. podpisali: Kierownik Referatu ds. Budżetu i Analiz i p. Dariusz Polowy – Prezydent Miasta Racibórz

Stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, odpowiedzialność za całość gospodarki finansowej Miasta ponosi Prezydent Miasta Racibórz.

Wniosek nr 2

Ujmować w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego wszystkie zobowiązania wynikające z faktur vat, które wpłynęły w tym okresie sprawozdawczym, celem rzetelnej prezentacji danych w księgach rachunkowych i sporządzonych na ich podstawie sprawozdaniach, stosownie do przepisów art. 4 ust. 1 i 2, art. 6 ust. 1, art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1-5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Sporządzić korektę sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za III kwartał 2023 r. w zakresie zobowiązań wynikających z tytułu częściowej realizacji umów nr 25/K/2022 i nr 26/K/2022, mając na uwadze § 1 ust. 1 i § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 652) oraz § 10 ust. 5 ww. rozporządzenia.

W zakresie gospodarki pieniężnej:

- *Do dnia zakończenia kontroli, Prezydent Miasta Racibórz nie zapewnił bankowej obsługi budżetu jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w art. 264 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), tj. obejmującej obsługę bankową całego budżetu Miasta z uwzględnieniem wszystkich jednostek organizacyjnych, w tym 27 jednostek budżetowych i 2 zakładów budżetowych.*

W ww. okresie obowiązywało łącznie 5 umów zawartych przez Miasto Racibórz oraz 35 umów wraz z aneksami zawartych przez kierowników jednostek organizacyjnych. Wszystkie umowy zawarto z ING Bank Śląski S.A.

Ww. 35 umów wraz z aneksami zawartych przez kierowników jednostek organizacyjnych nie posiadała kontrasygnaty Skarbnika Miasta (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej, czym naruszono art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) w związku z art. 68 ust. 1 oraz art. 68 ust. 2 pkt 1, 2, 6 ww. ustawy o finansach publicznych.

Zauważyć należy, iż 10 umów zostało podpisanych przez głównych księgowych czterech jednostek organizacyjnych, na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, natomiast Skarbnik Miasta nie udzielił upoważnienia do kontrasygnaty Głównym Księgowym jednostek organizacyjnych.

Ponadto Dyrektor Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu w zakresie umowy zawartej w 2022 r. oraz Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Raciborzu w zakresie umów z 2019 r. oraz 2022 r., zaciągnęli ww. zobowiązania wieloletnie na obsługę bankową, pomimo braku upoważnień w tym zakresie. Naruszono tym art. 228 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 228 ust. 2 ww. ustawy o finansach publicznych.

Z uchwał w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej, podjętych przez Radę Miasta Racibórz na lata 2019-2022 i następne, wynikało upoważnienie dla Prezydenta Miasta Racibórz do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy. Upoważnienia nie zostały jednak przekazane tym kierownikom.

W wewnętrznych procedurach (obowiązujących w latach 2019-2023 do dnia kontroli) nie uregulowano kwestii obiegu umów pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Miasta a Urzędem Miasta, pod kątem zapewnienia dokonania kontrasygnaty na wszystkich umowach/aneksach powodujących powstanie zobowiązań pieniężnych, zawieranych przez te jednostki.

Ze strony Miasta Racibórz umowy na obsługę bankową podpisali: p. Mirosław Lenk – były Prezydent Miasta Racibórz bądź p. Dariusz Polowy – Prezydent Miasta Racibórz, przy kontrasygnacie p. Beaty Koszowskiej-Gralak – byłego Skarbnika Miasta bądź byłego Kierownika Referatu ds. Budżetu i Analiz, działającego z upoważnienia byłego Skarbnika Miasta.

Zadania w zakresie opracowania wewnętrznych regulacji w zakresie spraw finansowo-księgowych należały do p. Grażyny Koszowskiej Gralak – byłego Skarbnika Miasta Racibórz.

Podejmowanie działań służących zapewnieniu funkcjonowania kontroli zarządczej, należało do zakresów czynności byłego Skarbnika Miasta, byłego oraz obecnego Głównego Księgowego/ Kierownika Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej, byłego oraz obecnego Kierownika Referatu ds. Budżetu i Analiz.

Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy, w myśl art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, do obowiązków Prezydenta Miasta.

Wniosek nr 4

Zapewnić bankową obsługę budżetu Miasta Racibórz na zasadach określonych w art. 264 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Wniosek nr 5

Zapewnić kontrolę obowiązku przekazywania przez jednostki organizacyjne Miasta Racibórz do Urzędu Miasta Racibórz umów bądź innych dokumentów powodujących zaciąganie zobowiązań, w tym celu rozważyć zasadność wprowadzenia wewnętrznych regulacji, celem zapewnienia dokonania kontrasygnaty zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie dysponowania służbowymi kartami płatniczymi:

- *W latach 2020-2023 w sposób nieprawidłowy korzystano ze służbowych kart płatniczych przy dokonywaniu wydatków z budżetu Miasta Racibórz, naruszając tym samym postanowienia Instrukcji dotyczącej zasad, sposobu oraz trybu przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych przy dokonywaniu wydatków oraz rozliczenia płatności dokonywanych przy ich wykorzystaniu w Urzędzie Miasta Racibórz, wprowadzonej zarządzeniem Nr RC.120-44/2015 Prezydenta Miasta Racibórz – Kierownika Urzędu Miasta z dnia 7 lipca 2015 r. oraz umów o korzystanie ze służbowej karty płatniczej, w związku z art. 247 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).*

Powyższe polegało na:

❖ w zakresie służbowych kart płatniczych Prezydenta Miasta Racibórz:

- zaniechaniu zwrotu karty przyznanej umową z dnia 18 lutego 2019 r., na okres do 31 stycznia 2020 r., w terminie 3 dni po upływie tego okresu, czym naruszono wymogi § 1 ust. 2 ww. umowy oraz realizowaniu płatności do czasu przyznania kolejnej karty (umową z dnia 11 marca 2021 r.); dotyczy to okresu od lutego 2020 r. do grudnia 2020 r., w którym zrealizowano płatności łącznie na kwotę 2.193,97 zł. Z wyjaśnień Prezydenta Miasta wynika, iż przyczyną nieprawidłowości było nie zwrócenie się Pracodawcy o zwrot karty;

- nieterminowym przedłożeniu w Urzędzie Miasta trzech dowodów księgowych na łączną kwotę 2.721,95 zł z lat 2020-2022, tj. po upływie 7 dni od dnia dokonania operacji finansowej lub zakończenia podróży służbowej, niezgodnie z postanowieniami § 9 ust. 5 ww. Instrukcji; opóźnienia wynosiły od 6 do 8 dni. Z wyjaśnień Prezydenta Miasta wynika, iż przyczyną opóźnień był natłok obowiązków służbowych oraz ograniczenia wprowadzone stanem epidemii w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2;

- wykorzystaniu, w okresie maja i września 2020 r., imiennej karty płatniczej Prezydenta Miasta, przyznanej umową z dnia 18 lutego 2019 r., celem płatności na rzecz innych pracowników Urzędu Miasta Racibórz, czym naruszono § 4 ust. 2 oraz § 7 ust. 1 ww. Instrukcji, zgodnie z którymi karta płatnicza jest imienna i może być wykorzystywana wyłącznie przez pracownika, któremu została przyznana, na podstawie umowy o korzystanie z karty płatniczej do celów służbowych, zawartej pomiędzy danym pracownikiem a pracodawcą. Ponadto, zgodnie z postanowieniami § 3 ww. umowy, pracownik zobowiązuje się do korzystania ze służbowej karty płatniczej wyłącznie osobiście i oświadcza, że nie będzie używał karty osobom trzecim.

Łączna wartość wydatków z tego tytułu wyniosła 355,00 zł. Z wyjaśnień Prezydenta Miasta wynika, iż pracownicy ci dokonali wyłącznie operacji bezpośrednio związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych.

❖ w zakresie służbowej karty płatniczej Naczelnika Wydziału Promocji, Kultury, Turystyki i Sportu:

- dokonaniu płatności kartą w dniach 21 i 23 grudnia 2022 r., czym naruszono postanowienia § 9 ust. 4 ww. Instrukcji, zgodnie z którą za pomocą karty płatniczej można było dokonywać operacji finansowych jedynie do 20 grudnia danego roku; powyższe dotyczy dwóch płatności na łączną kwotę 988,08 zł. Z wyjaśnień Naczelnika ww. Wydziału wynika, iż we wskazanych płatnościach zaszła konieczność realizacji zleceń;

- zaniechaniu opisanego siedmiu dowodów księgowych potwierdzających płatności kartą, z lat 2022-2023 na łączną kwotę 16.764,85 zł, poprzez wskazanie imienia i nazwiska pracownika użytkującego kartę oraz powiązanie wydatku z wykonywaniem obowiązków służbowych, tj. w sposób określony postanowieniami § 9 ust. 2 ww. Instrukcji - z wyjaśnień Naczelnika ww. Wydziału wynika, iż zastosowane uproszczenie opisu dokumentów wynikało z dotychczas stosowanej praktyki.

Zauważyć należy, iż zgodnie z postanowieniami § 10 ust. 1, 2 i 3 ww. Instrukcji, wykorzystanie karty płatniczej niezgodnie z zasadami określonymi w niniejszej Instrukcji, obowiązującymi przepisami prawa lub umową powoduje obowiązek niezwłocznego zwrotu przez pracownika wydatkowanej kwoty wraz z opłatami bankowymi związanymi z dokonaniem transakcji. Obciążenie takie następuje na podstawie noty obciążeniowej wystawionej przez pracownika Wydziału Finansowego. W przypadku nie dokonania zwrotu lub dokonania go w nieprawidłowej wysokości należność podlega potrąceniu z najbliższego wynagrodzenia za pracę.

Zgodnie z postanowieniami § 11 ust. 3 ww. Instrukcji, pracownik, który straci uprawnienia do karty płatniczej, zobowiązany jest natychmiast zaprzestać jej używania, rozliczyć wszelkie dokonane operacje finansowe oraz zwrócić kartę do Wydziału Finansowego. Z pracownikiem rozwiązuje się umowę o korzystanie z karty płatniczej do celów służbowych.

Ponadto, zgodnie z postanowieniami § 6 i § 7 umów o korzystanie ze służbowej karty płatniczej, zawartych zarówno z Prezydentem Miasta Racibórz, jak i Naczelnikiem Wydziału Promocji, Kultury,

Turystyki i Sportu: za korzystanie ze służbowej karty płatniczej niezgodnie z Instrukcją pracownik ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną lub karną na zasadach określonych w przepisach prawa oraz odpowiedzialność materialną; wydatki nieudokumentowane w sposób określony w § 9 Instrukcji podlegają zwrotowi na podstawie noty obciążeniowej lub potrącenia z wynagrodzenia.

Wykonanie zarządzenia Nr RC.120-44/2015 z dnia 7 lipca 2015 r. powierzono Skarbnikowi Miasta Racibórz i Kierownikowi Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej, a nadzór nad wykonaniem zarządzenia należał do Prezydenta Miasta Racibórz. Zadania w zakresie, zgodnego z wewnętrznymi procedurami, dysponowania kartami płatniczymi należały do użytkowników tych kart.

Kontrolę wewnętrzną ww. zobowiązań wykonali: byli i obecny Główny Księgowy/Kierownik Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej bądź p. Beata Koszowska – Gralak – były Skarbnik Miasta Racibórz. Zatwierdzenia do wypłaty dokonali: były Kierownik Referatu Gospodarczego, były Kierownik Biura Obsługi Prezydenta, Naczelnik Wydziału Promocji, Kultury, Turystyki i Sportu, Naczelnik Wydziału Edukacji bądź p. Dariusz Polowy - Prezydent Miasta Racibórz.

Wniosek nr 6

Zapewnić dysponowanie służbowymi kartami płatniczymi zgodnie z zasadami przyjętymi w Instrukcji dotyczącej zasad, sposobu oraz trybu przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych przy dokonywaniu wydatków oraz rozliczenia płatności dokonywanych przy ich wykorzystaniu w Urzędzie Miasta Racibórz, wprowadzonej zarządzeniem Nr RC.120-44/2015 Prezydenta Miasta Racibórz – Kierownika Urzędu Miasta z dnia 7 lipca 2015 r., mając na uwadze art. 247 ust. 3 oraz art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- *W latach 2020 - 2022 w Urzędzie Miasta Racibórz dokonano wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki, czym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.). Kwoty przekroczenia planu dotyczyły wydatków poniesionych wg następującej klasyfikacji budżetowej:*
  - *dział 801 – „Oświata i wychowanie”, rozdział 80104 – „Przedszkola”, § 4330 – „Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego” - na dzień 29 grudnia 2022 r. przekroczono plan wydatków o kwotę 2.172,62 zł. Zwiększenia planu finansowego wydatków dokonano 30 grudnia 2022 r.*
  - *dział 754 – „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdział 75416 – „Straż gminna (miejska)”, § 4040 – „Dodatkowe wynagrodzenie roczne” - na dzień 20 lutego 2020 r. przekroczono plan wydatków o kwotę 3.022,53 zł. Zwiększenia planu finansowego wydatków dokonano 28 lutego 2020 r.*
  - *dział 754 – „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdział 75416 – „Straż gminna (miejska)”, § 4110 – „Składki na ubezpieczenie społeczne” - na dzień 30 grudnia 2020 r. przekroczono plan wydatków o kwotę 1.688,00 zł. Zwiększenia planu finansowego wydatków dokonano 31 grudnia 2020 r.*
  - *dział 700 – „Gospodarka mieszkaniowa”, rozdział 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, § 4300 – „Zakup usług pozostałych” dla zadania 00-010/GN – Gospodarka nieruchomościami – na dzień 30 grudnia 2020 r. przekroczono plan wydatków o kwotę 5.272,07 zł. Zwiększenia planu finansowego wydatków dokonano 31 grudnia 2020 r.*

Jak wynika z postanowień Instrukcji dotyczącej obiegu, zatwierdzania i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miasta Racibórz, wprowadzonej zarządzeniem Nr RC.120-31/2018 z dnia 14 czerwca 2018 r., zatwierdzenie dowodu pod względem merytorycznym oznacza, że środki na realizację określonej operacji gospodarczej zabezpieczone są w planie finansowym jednostki organizacyjnej. Naczelnik jednostki organizacyjnej odpowiada za dokonanie wydatku niemającego pokrycia w planie finansowym.

Zgodnie z wyjaśnieniami, powyższych płatności dokonano na pisemne wnioski wydziałów merytorycznych, które nie zawierały jednak wskazania daty płatności, wobec czego nie bacząc na wysokość planu finansowego płatności te realizowano. Kontrola wykonania planu finansowego, z ramienia służb finansowo-księgowych, utrudniona była brakami kadrowymi w okresie zwiększonego zachorowania na Covid-19 oraz niedoskonałością systemu księgowego FokaPro. Miasto jest na etapie wdrażania nowego modułu Budżet24, który od stycznia 2024 powinien usprawnić ewidencjonowanie i kontrolę dokumentów finansowych, a wszelkie próby przekroczenia planu na wybranych zadaniach i paragrafach mają być blokowane.

Wstępnej kontroli zgodności ww. operacji, pomimo braku zabezpieczenia środków finansowych w planie finansowym Urzędu, dokonali: były i obecny Główny Księgowy/Kierownik Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej bądź p. Beata Koszowska – Gralak – były Skarbnik Miasta Racibórz. Zatwierdzenia do wypłaty dokonali: Naczelnik Wydziału Edukacji, Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami bądź p. Dariusz Polowy – Prezydent Miasta Racibórz. Sprawdzenia dokumentów pod względem merytorycznym dokonali: były Inspektor Wydziału Edukacji, były Główny Księgowy/Kierownik Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej, bądź pracownicy Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Wniosek nr 7

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym budżetu Miasta Racibórz, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami wydziałów merytorycznych w zakresie weryfikacji planu finansowego, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2022 - 2023, do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności, mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia wyjaśnień lub złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości. Powyższe było niezgodne z art. 272 pkt 3, art. 274a § 2, a także art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz.2383) w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2 i 3, art. 2 ust. 1 oraz art. 6 ust. 3 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz.70 z późn.zm.).*

Powyższe dotyczyło podatników o nr ewidencyjnych: PN 0000610/P, PN 001637/P, PN 000601/P, PN 000607/P, PN 000303/P, PN 000322/P, PN 000248/P, PN 1867/P, PN 000226/P, PN 000329/P, PN 000420/P, PN 0005554/P, PN 0002129/P, PN 001631/P, PN 000373/P, PN 00187/P, PN 000212/P, PN 001883/P, PN 000344/P.

Z ogólnodostępnych stron internetowych wynika, że na nieruchomościach ww. podatników, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle (sieci wodnokanalizacyjne, energetyczne, drogi wewnętrzne, parking, ogrodzenie, oświetlenie na słupach, zbiornik na gaz techniczny, dystrybutory paliw), których podatnicy nie deklarowali w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości. Ponadto jeden z w/w podatników deklarował część gruntów pozostających w jego władaniu niezgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków.

W trakcie kontroli, organ podatkowy wezwał ww. podatników do złożenia wyjaśnień. W wyniku wezwania podatnik o nr PN 000607/P poinformował organ podatkowy o złożeniu korekt deklaracji za lata 2018-2023 na kwotę 51.249,00 zł, podatnik o nr PN 000303P o złożeniu korekt za lata 2018-2023 na kwotę 23.024,00 zł, podatnik o nr PN 00248/P o złożeniu korekty na kwotę 4.124,00 zł, podatnik o nr PN 001867/P o złożeniu korekt na kwotę 152.957,00 zł, podatnik o nr PN 000392/P o złożeniu korekt na kwotę 75.040,00 zł.

Zadania w zakresie weryfikacji złożonych deklaracji podatkowych należały do pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Główny Księgowy/Kierownik Referatu ds. Księgowości Jednostki Budżetowej.

Wniosek nr 8

Podjąć dalsze działania celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania nieruchomości podatników o nr ewidencyjnych: PN 000610/P, PN 000322/P, PN 000226/P, PN 000420/P, PN 000554/P, PN 0002129/P, PN 001631/P, Pn 000212/P, PN001883/P, PN 000344/P, mając na uwadze art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i pkt 3, art. 4 ust. 5, art. 6 ust. 6, ust. 9 pkt 2, art. 7 ust. 1 pkt 4 lit. b i c ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć, w trybie art. 165 ww. ustawy Ordynacja podatkowa, postępowanie podatkowe.

W zakresie dotacji spoza sektora finansów publicznych:

- W przeprowadzonym w 2018 r. naborze wniosków o udzielenie dotacji celowej na zadania służące tworzeniu warunków dla rozwoju Rodzinnych Ogrodów Działkowych zaniechano wezwania do uzupełnienia oferty Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Ulga”, która nie spełniała wymogów formalnych postawionych w Regulaminie udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Miasta Racibórz dla rodzinnych ogrodów działkowych położonych na obszarze Miasta Racibórz.

Powyższym naruszono § 3.1. pkt 3-6 tego Regulaminu, przyjętego jako załącznik do uchwały Nr XXXVIII/587/2018 Rady Miasta Racibórz z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Miasta Racibórz na zadania służące tworzeniu warunków dla rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych, w związku z przepisami art. 221 ust. 1 i ust. 4, art. 126, art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e i f ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Zgodnie z postanowieniami ww. Regulaminu, w przypadku stwierdzenia uchybień formalnych lub innych wad wniosku, wnioskodawca zostanie wezwany do ich usunięcia bądź uzupełnienia w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. Wniosek, którego braki lub wady nie zostaną usunięte we wskazanym zakresie i terminie pozostaje bez rozpatrzenia.

Oferta dotyczyła dofinansowania zadania pn. „Budowa przyłącza wody do miejskiej sieci wodociągowej wraz z instalacją rozprowadzającą wodę na terenie ROD „Ulga”. Do ofert nie został dołączony dokument dot. zgłoszenia robót budowlanych, a część dokumentów niezbędnych do udzielenia dotacji nie została potwierdzona za zgodność z oryginałem.

Powyższe dotyczyło: pisma z PZD Okręgu Śląskiego z 9 lutego 2018 r. informującego, że uchwałą Nr 448/2018 przyjęty został plan inwestycji na 2018 r, tj. budowę przyłączy do sieci wodociągowej i instalacji rozprowadzenia, uchwały Nr 12/2018 Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego Członków PZD z dnia 12 maja 2018 r. w sprawie wyborów do organów PZD, protokołu z I posiedzenia Zarządu ROD z dnia 12 maja 2018 r. – wybór Prezesa i Wiceprezesów, Sekretarza, Skarbnika, wniosku do Okręgowego Zarządu Okręgu Śląskiego PZD o udzielenie pełnomocnictwa z dnia 24 maja 2018 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, wniosek Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Ulga” nie został sprawdzony pod względem formalnym odnośnie niezbędnych załączników oraz potwierdzenia części dokumentacji za zgodność z oryginałem, a wnioskodawcy nie wezwano do uzupełniania dokumentacji. Dokumenty do udzielenia dotacji przygotowali byli pracownicy tego Wydziału.

Pomimo ww. braków formalnych udzielono dotacji w kwocie 30.000,00 zł na podstawie umowy nr 4/2018 z dnia 6 listopada 2018 r.

W 2021 r. w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami przeprowadzono kontrolę rozliczenia dotacji celowej udzielonej ROD „Ulga”. W wyniku kontroli stwierdzono nadmiernie pobraną dotację w kwocie 2.292,34 zł w związku z zapłatą faktury przed terminem zawarcia umowy o dotację. Dotacja w ww. kwocie została zwrócona na konto dotującego w dniu 15 czerwca 2021 r.

Akceptacji wniosku dokonał były Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami pismem znak GN.3026.4.6.2018.JM z dnia 25 czerwca 2018 r. Żadnemu z pracowników ww. Wydziału nie powierzono zadań w tym zakresie. Umowę dotacji podpisał p. Mirosław Lenk – były Prezydent Miasta Raciborza.

Wniosek nr 9

Zapewnić prawidłową weryfikację wniosków dot. udzielania dotacji celowych z budżetu Miasta Raciborza stosownie do zapisów uchwały Nr XXXIX/569/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Miasta Racibórz dla stowarzyszeń ogrodowych na zadania służące tworzeniu warunków dla rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych, mając na uwadze przepisy art. 126, art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e i f oraz art. 221 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Wniosek nr 10

Powierzyć pisemnie pracownikom Urzędu Miasta Racibórz zadania dotyczące weryfikacji wniosków o udzielenie dotacji celowych dla stowarzyszeń ogrodowych, mając na uwadze § 17 pkt 9 zarządzenia Nr 2140/2022 Prezydenta Miasta Racibórz z dnia 13 września 2022 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Racibórz (wraz ze zmianami), przepisy art. 221 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.), a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

Informuję ponadto, iż w okresie od dnia 2 listopada 2023 r. do dnia 20 listopada 2023 r. Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili kontrolę doraźną gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Raciborzu, z której sporządzony został odrębny protokół kontroli. Do jednostki tej skierowano również odrębne wystąpienie pokontrolne.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej